

[Avaleht](#) > ... > [Perekonnaasjad Ja Pärimine](#) > [Abielu Lahutamine Ja Kooselu Lõpetamine](#) > Croatia

Abielu lahutamine ja kooselu lõpetamine

Sisu koostaja:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Millistel tingimustel abielu lahutatakse?

Selleks et kohus saaks teha abielulahutuse kohta otsuse, peab volitatud isik või peavad volitatud isikud algatama (*locus standi*) lahutusmenetluse (tsiviilõigusliku menetluse või õigusvaidlusi mittehõlmava menetluse) vastavalt perekonnaseaduse (*Obiteljski zakon*) artiklitele 50, 369 ja 453 (*Narodne Novine* (NN; Horvaatia Vabariigi ametlik väljaanne) nr 103/15, 98/19, 47/20, 49/23 ja 156/2023). Kui abikaasadel on ühine alaealine laps, tuleb vastastikusel kokkuleppel toimuva lahutuse avaldusele lisada asjakohased tõendavad dokumendid (aruanne kohustusliku nõustamise kohta ja ühise isikuhooldusõiguse teostamise kava – perekonnaseaduse artikkel 55 koostoimes artikliga 456). Sarnased eeskirjad kehtivad juhul, kui abikaasadel on ühine alaealine laps ning lahutushagi esitab vaid üks abikaasa (aruanne kohustusliku nõustamise kohta – perekonnaseaduse artikkel 57 koostoimes artikliga 379).

Seega enne ühise avalduse esitamist vastastikusel kokkuleppel lahutamiseks või enne seda, kui üks abikaasadest esitab lahutushagi, peavad abikaasad, kellel on ühised alaealised lapsed, esitama kohustusliku nõustamise taotluse Horvaatia sotsiaalhoolekandeameti (*Hrvatski zavod za socijalni rad*) piirkondlikule büroole, mille territoriaalsesse pädevusse kuulub lapse alaline või ajutine elukoht või koht, kus abikaasadel oli viimati ühine alaline või ajutine elukoht (perekonnaseaduse artiklid 321, 322, 323).

2 Millistel alustel abielu lahutatakse?

Lahustingimusi reguleerivad perekonnaseaduse artikli 51 sätted. Eespool nimetatud õigusnormide kohaselt lahutab kohus abielu:

1. kui mõlemad abikaasad esitavad vastastikusel kokkuleppel toimuva lahutuse avalduse,
2. kui on tehtud kindlaks, et abielusuhe on tõsiselt ja jäädavalt katkenud või
3. kui abieluliidu lõppemisest on möödunud 1 aasta.

3 Millised on abielu lahutamise õiguslikud tagajärjed seoses

3.1 abikaasadevaheliste isiklike suhetega (nt perekonnanimi)

Abielu lõppemise üks õiguslikke tagajärgi on abikaasade isiklike õiguste ja kohustuste lõppemine (perekonnaseaduse artiklid 30–33). Perekonnaseaduses on sõnaselgelt sätestatud, et abielu lõppemise korral (abielu kehtetuks tunnistamise või lahutamise korral) võib kumbki abikaasa jätta endale perekonnanime, mis tal oli abielu lõpetamise hetkel (perekonnaseaduse artikkel 48).

3.2 vara jagamisega abikaasade vahel

Enne abieluvararežiimi lõpetamist (kokkuleppel või kohtulikul lõpetamisel – õigusvaidlusi mittehõlmavas menetluses) on kõige sagedamini ilmnev probleem abieluvara hulka kuuluvate õiguste ja asjade eristamine

nendest õigustest ja asjadest, mis kuuluvad ühe või teise abikaasa isikliku vara hulka (kolme varakogumi eristamine). Need probleemid lahendatakse tsiviilkohtumenetluse käigus perekonnaseaduste asjakohaste sätete alusel (artiklid 34–39 ja 43–46), kui abikaasad ei suuda saavutada varalist kokkulepet (abieluvaraleping – perekonnaseaduse artiklid 40–42), kusjuures alternatiivina saab kohaldada omandi- ja muude reaaloiguste seadust (*Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima*), tsiviilkohtustuste seadust (*Zakon o obveznim odnosima*), kinnistusraamatuse kandmise seadust (*Zakon o zemljišnim knjigama*), äriühinguseadust (*Zakon o trgovačkim društvima*), täitemenetluse seadust (*Ovršni zakon*) ja tsiviilkohtumenetluse seadust (*Zakon o parničnom postupku*) (perekonnaseaduse artiklid 38, 45 ja 346).

3.3 abikaasade alaealiste lastega

Abielu lõppemise õiguslikud tagajärjed, mis puudutavad alaealisi lapsi, hõlmavad mitut olulist küsimust: kumma vanema juures hakkab laps pärast abielu lõppemist elama, isikliku suhte säilitamine vanemaga, kelle juures laps ei ela, lapsele määratav elatis ning viis, kuidas korraldada isikuhooldusõigusega seotud ülejäänud valdkonnad (näiteks lapse esindamine, õigustoimingute tegemine, lapse vara haldamine ja käsutamine, lapse haridus ja tervishoid). Abikaasad võivad jõuda nendes lahutuse õiguslikes tagajärgedes kokkuleppele (ühise isikuhooldusõiguse teostamise kava) ning seega algatada lihtsama ja kiirema õigusvaidlusi mittehõlmava lahutusmenetluse (perekonnaseaduse artiklid 52, 54–55, 106 ja 453–460). Kui abikaasad ei esita ühise isikuhooldusõiguse teostamise kava, mis hõlmab kokkulepet lahutuse eespool nimetatud õiguslike tagajärgede kohta, otsustab hagi esitamise teel algatatud tsiviilõigusliku lahutusmenetluse käigus nende küsimuste üle automaatselt kohus (perekonnaseaduse artiklid 53–54, 56–57 ja 413). Sellegipoolest võivad vanemad jõuda tsiviilõigusliku lahutusmenetluse käigus lahutuse õiguslike tagajärgede küsimuses kokkuleppele. Sel juhul teeb kohus otsuse vanemate kokkuleppe alusel, kui kohus on arvamusel, et see kokkulepe on lapse parimates huvides (perekonnaseaduse artikli 104 lõige 3 koostoimes artikliga 420).

3.4 abikaasa ülalpidamise kohustusega?

Perekonnaseaduses on ette nähtud võimalus, et abikaasa taotleb elatist enne lahutusmenetluse lõppu. Kui lahutusmenetluse käigus ei esitatud elatise taotlust, võib endine abikaasa esitada elatise taotlemise hagi 6 kuu jooksul alates abielu lõppemisest, kui elatise saamise õiguslikud tingimused olid täidetud pärast abielulahutuse kohtumenetluse põhiistungi lõppu ja need olid jätkuvalt täidetud kuni elatise saamise seotud kohtumenetluse põhiistungi lõpuni (perekonnaseaduse artiklid 295–301 ja 423–432). Elatise saamise õiguslikud tingimused seisnevad selles, et elatist taotleval abikaasal ei ole enda ülalpidamiseks piisavalt vahendeid või ta ei suuda neid oma vara abil hankida ning ta on töövõimetu või ei suuda leida tööd, tingimusel, et abikaasal, kellelt elatist taotletakse, on selle kohustuse täitmiseks piisavalt vahendeid ja võimekust (perekonnaseaduse artikkel 295). Elatis nähakse ette kindlaks ajavahemikuks. Perekonnaseaduse artiklis 298 on sätestatud, et abikaasa ülalpidamiskohustus võib kesta kuni 1 aasta, olenevalt abielu kestusest ja taotleja võimalustest tagada lähitulevikus elatis muul viisil. Perekonnaseadus reguleerib ka ülalpidamiskohustuse täitmise korda. Perekonnaseaduse artikli 296 kohaselt määratakse abikaasa elatis kindlaks korrapärase igakuise ettemakstava summana. On aga võimalik, et kohus annab ühe või mõlema abikaasa taotlusel korralduse teha makse ühekordse summana, olenevalt juhtumi asjaoludest. Perekonnaseaduse artikli 302 kohaselt võivad abikaasad lahutuse korral sõlmida ka elatislepingu (perekonnaseaduse artiklid 302 ja 470–473).

4 Mida tähendab õigismõiste „lahuselu” igapäevaelus?

Horvaatia perekonnaõiguses puudub selline mõiste nagu „lahuselu” (*zakonska rastava*). Mõistele „lahuselu” sarnane mõiste, mis esineb kehtivates õigusaktides, on „abieluliidu lõppemine” (*prestanak bračne zajednice*). „Abieluliidu lõppemine” tähendab seda, et abikaasad lõpetavad kõik kooselus tavapäraselt esinevad vastastikused suhted, st kui nad ei soovi enam abikaasadena elada ja oma abieluliitu säilitada. „Abieluliidu lõppemine” on perekonnaõiguslik mõiste, sest vastavalt perekonnaseaduse artiklile 51 on abielu lõppemise üks seaduslikke aluseid olukord, kus abieluliidu lõppemisest on möödunud üle ühe aasta. Mõistel „abieluliidu lõppemine” on eriline tähendus ka abikaasade vara jagamisel, sest perekonnaseaduse artikli 36 kohaselt loetakse abieluvaraks vara, mille abikaasad on abieluliidu ajal tööga omandanud (erinevalt abielu kestuse ajal omandatud varast) või sellest varast tulenevat vara.

5 Millised on lahuselu eeltingimused?

Horvaatia perekonnaõiguses puudub selline mõiste nagu „lahuselu“ (*zakonska rastava*). Mõistele „lahuselu“ sarnane mõiste, mis esineb kehtivates õigusaktides, on „abieluliidu lõppemine“ (*prestanak bračne zajednice*). Perekonnaseaduses ei ole sätestatud „abieluliidu lõppemise“ tingimusi, kuna abieluliit on õigusnorm ja tähistab kooselu sisu. Abieluliidu lõppemine tähendab seda, et abikaasad lõpetavad kõik kooselus tavapäraselt esinevad vastastikused suhted, st kui nad ei soovi enam abikaasadena elada ja oma abieluliitu säilitada (nt nad ei suhtle enam omavahel jms). Abieluliidu lõppemisest annab praktikas kõige sagedamini märku see, kui üks abikaasa lahkub perekonna kodust ja jätab teise abikaasa maha.

6 Millised on lahuselu õiguslikud tagajärjed?

Horvaatia perekonnaõiguses puudub selline mõiste nagu „lahuselu“ (*zakonska rastava*). Mõistele „lahuselu“ sarnane mõiste, mis esineb kehtivates õigusaktides, on „abieluliidu lõppemine“ (*prestanak bračne zajednice*). „Abieluliidu lõppemine“ on perekonnaõiguslik mõiste, sest vastavalt perekonnaseaduse artiklile 51 on abielu lõppemise üks seaduslikke aluseid olukord, kus abieluliidu lõppemisest on möödunud üle ühe aasta. Mõistel „abieluliidu lõppemine“ on eriline tähendus ka abikaasade vara jagamisel, sest perekonnaseaduse artikli 36 kohaselt loetakse abieluvaraks vara, mille abikaasad on abieluliidu ajal tööga omandanud (erinevalt abielu kestuse ajal omandatud varast) või sellest varast tulenevat vara. Neid sätteid reguleeriv loogika on selline, et abieluliidu kestus ei pea kattuma abielu kestusega, eelkõige kui abielu lõpeb lahutusega. Üldjuhul lõpeb abieluliit enne, kui alustatakse lahutusmenetlust. Lahutusmenetlus võib seega kesta pärast abieluliidu lõppemist ja enamasti see nii ongi (eelkõige kui menetluses kasutatakse õiguskaitsevahendeid).

7 Mida tähendab mõiste „abielu kehtetuks tunnistamine“ igapäevaelus?

Horvaatia perekonnaõiguses kasutatakse abielu kehtetuks tunnistamise tähenduses terminit „*poništaj braka*“, mitte „*poništenje braka*“. Abielu kehtetuks tunnistamine on üks abielu lõpetamise aluseid (perekonnaseaduse artikkel 47) ja see on üks kolmest Horvaatia õigussüsteemi reguleeritavast abieluvaidlusest (perekonnaseaduse artikkel 369). Abielu kehtetuks tunnistamine on perekonnaõiguslik karistus seoses abieluga, mis sõlmiti vastuolus abielu kehtivust reguleerivate sätetega (perekonnaseaduse artiklid 25–29). Seda rakendatakse hagi esitamise teel algatatud tsiviilkohtumenetluses (perekonnaseaduse artikkel 369). Abielu kehtetuks tunnistamist käsitlevaid sätteid kohaldatakse juhul, kui abielu ei ole kehtiv (perekonnaseaduse artiklid 29, 49 ja 369–378).

8 Millised on abielu kehtetuks tunnistamise eeltingimused?

Horvaatia perekonnaõiguses kasutatakse abielu kehtetuks tunnistamise tähenduses terminit „*poništaj braka*“, mitte „*poništenje braka*“. Perekonnaseaduse artiklitega 25–28 vastuolus sõlmitud abielu on kehtetu, st abielu, mis on sõlmitud alaealiste vahel, isikute vahel, kes ei ole võimelised oma tegevust juhtima ega põhjendama, isikute vahel, kellelt on võetud õigus- ja teovõime anda ütlusi oma isikliku olukorra kohta, veresugulaste vahel, lapsendatud isikuga, või juhul, kui pruut või peigmees on juba kehtivas abielus või kooselus. Sellise abielu suhtes kohaldatakse abielu kehtetuks tunnistamist käsitlevaid sätteid (perekonnaseaduse artikkel 29).

9 Millised on abielu kehtetuks tunnistamise õiguslikud tagajärjed?

Horvaatia perekonnaõiguses kasutatakse abielu kehtetuks tunnistamise tähenduses terminit „*poništaj braka*“, mitte „*poništenje braka*“. Abielu kehtetuks tunnistamise õiguslikke tagajärgi reguleeritakse samal viisil kui abielu lahutusega lõpetamisel (vt küsimuse nr 3 vastus).

10 Kas abielulahutusega seotud küsimusi on võimalik lahendada kohtuväliselt?

Horvaatia õigussüsteemis on lahutus reguleeritud kohtumenetlusena ning kohtuvälise lahutusmenetluse võimalus puudub. Siiski on üks perekonnaõiguse aluspõhimõtteid – mis on lahutusmenetluses eriti oluline – peresuhete kokkuleppeline lahendamine, mis on kõigi nende asutuste ülesanne, kes osutavad perele eksperdiabi või otsustavad peresuhete üle (perekonnaseaduse artikkel 9). Seega nähakse perekonnaõigusega ette kahte liiki kohtuväliseid menetlusi, mille eesmärk on lahutusega seotud küsimuste kokkuleppeline lahendamine:

kohustuslik nõustamine (perekonnaseaduse artiklid 321–330) ja perelepitus (perekonnaseaduse artiklid 331–344). Kohustuslikku nõustamist pakub Horvaatia sotsiaalhoolekandeameti (*Hrvatski zavod za socijalni rad*) piirkondliku büroo eksperdirühm ja see kujutab endast toetust pereliikmetele (nt abikaasadele, kes kavatsevad alustada lahutusmenetlust ja kellel on ühine alaealine laps), et jõuda peresuhete küsimustes kokkuleppelistele otsustele, hoolitsedes eelkõige last hõlmavate peresuhete kaitsmise eest. See hõlmab ühise isikuhooldusõiguse teostamise kava koostamist, mis on lahutuse õiguslikke tagajärgi käsitlev kokkulepe, milles tuleb üksikasjalikult sätestada järgmine teave: lapse elukoht ja aadress; aeg, mille laps veedab kummagi vanema juures; kuidas vahetatakse teavet last mõjutavate otsuste tegemiseks nõusoleku andmise kohta; kuidas vahetatakse olulist teavet lapse kohta; elatise summa selle vanema kohustusena, kelle juures laps ei ela; ning edaspidiste küsimuste lahendamise viis. Kokkuleppelised otsused peavad hõlmama ka kokkuleppele mittejõudmise õiguslikke tagajärgi ja lapse isiklike õiguste üle otsustamiseks kohtumenetluse algatamist. Perelepitus on protsess, milles pooled püüavad perevaidlusi ühe või mitme perelepitaja abiga kokkuleppeliselt lahendada. Selle protsessi põhieesmärk on koostada ühise isikuhooldusõiguse teostamise kava ja sõlmida muud lapsega ning mis tahes muude materiaalsete ja mittemateriaalsete küsimustega seotud kokkulepped.

11 Kuhu tuleb esitada abielu lahutamise, lahusele või abielu kehtetuks tunnistamise avaldus? Millised on avalduse vorminõuded ja millised dokumendid tuleb lisada?

Kui abikaasadel ei ole alaealist last, saavad nad algatada kohtumenetluse, kui üks abikaasadest esitab lahutushagi või mõlemad abikaasad esitavad vastastikusel kokkuleppel toimuva lahutuse avalduse (perekonnaseaduse artikkel 50). Kummalgi juhul ei rakendata kohtuvälist kohustusliku nõustamise menetlust (üks eksperdiabi vorm pereliikmete abistamiseks kokkuleppelistele otsustele jõudmiseks peresuhete küsimustes, mida osutab Horvaatia sotsiaalhoolekandeameti (*Hrvatski zavod za socijalni rad*) piirkondliku büroo eksperdirühm) (perekonnaseaduse artiklid 321–322) ning abikaasad alustavad kohe (tsiviilõiguslikku või õigusvaidlusi mittehõlmavat) lahutusmenetlust, mis on suhteliselt lihtne ja kiire. Eelõeldu kehtib ka abielu kehtetuks tunnistamise kohtumenetluse kohta, kui abikaasadel ei ole ühist alaealist last.

Kui abikaasadel on alaealine laps, saavad nad algatada kohtumenetluse, kui üks abikaasadest esitab lahutushagi või mõlemad abikaasad esitavad vastastikusel kokkuleppel lahutamise avalduse (perekonnaseaduse artikkel 50). Kui abikaasadel on ühine alaealine laps, peavad nad enne lahutusmenetluse algatamist (lahutushagi või vastastikusel kokkuleppel lahutamise avalduse esitamise teel) siiski osalema kohtuvälises kohustuslikus nõustamises. See on üks eksperdiabi vorm pereliikmete abistamiseks kokkuleppelistele otsustele jõudmiseks peresuhete küsimustes, mida osutab Horvaatia sotsiaalhoolekandeameti (*Hrvatski zavod za socijalni rad*) piirkondliku büroo eksperdirühm, kelle territoriaalsesse pädevusse kuulub lapse alaline või ajutine elukoht või koht, kus abikaasadel oli viimati ühine alaline või ajutine elukoht (perekonnaseaduse artiklid 321–322). Selle regulatsiooni eesmärk on pakkuda abikaasadele eksperdiabi, sealhulgas ühise isikuhooldusõiguse teostamise kava koostamisel, mis on lahutuse õiguslikke tagajärgi käsitlev kokkulepe ja milles tuleb üksikasjalikult sätestada järgmine teave: lapse elukoht ja aadress; aeg, mille laps veedab kummagi vanema juures; kuidas vahetatakse teavet last mõjutavate otsuste tegemiseks nõusoleku andmise kohta; kuidas vahetatakse olulist teavet lapse kohta; elatise summa selle vanema kohustusena, kelle juures laps ei ela; ning edaspidiste küsimuste lahendamise viis. Vanemad võivad ühise isikuhooldusõiguse teostamise kava koostada kohustusliku nõustamise käigus, või koostada selle iseseisvalt või perelepituse ajal (kohtuvälise protsess, milles abikaasad püüavad perevaidlusi ühe või mitme perelepitaja abiga kokkuleppeliselt lahendada (perekonnaseaduse artikkel 331)). Kui abikaasad koostavad ühise isikuhooldusõiguse teostamise kava, saavad nad algatada lihtsama ja kiirema õigusvaidlusi mittehõlmava lahutusmenetluse, mille alustamiseks esitatakse avaldus (perekonnaseaduse artiklid 52, 54–55, 106 ja 453–460). Abikaasad, kellel on ühine alaealine laps, on kohustatud vastastikusel nõusolekul toimuva lahutuse avaldusega koos esitama aruande perekonnaseaduse artiklis 324 osutatud kohustusliku nõustamise kohta ning ühise isikuhooldusõiguse teostamise kava, nagu on osutatud perekonnaseaduse artiklis 106 (perekonnaseaduse artikkel 456).

Kui abikaasad ei esita ühise isikuhooldusõiguse teostamise kava, mis hõlmab kokkulepet lahutuse eespool nimetatud õiguslike tagajärgede kohta, otsustab hagi esitamise teel algatatud tsiviilõigusliku lahutusmenetluse käigus nende küsimuste üle automaatselt kohus (perekonnaseaduse artiklid 53–54, 56–57 ja 413). Kui abikaasadel on ühine alaealine laps, on nad kohustatud oma lahutushagile lisama aruande perekonnaseaduse artiklis 324 osutatud kohustusliku nõustamise kohta.

12 Kas menetluskulude katteks on võimalik saada menetlusabi?

Horvaatia õigussüsteemis reguleeritakse õigusabiga seotud küsimusi ning võimalust saada vabastus kohtumenetluskulude ja kohtulõivude tasumisest õigusabi seadusega (*Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći*) (NN nr 143/2013 ja nr 98/2019). Poolel võib olla õigus saada esmast õigusabi kõigis menetlustes, sealhulgas abieluvaidlustes ja muudes perekonnaõiguse menetlustes, tingimusel, et ta vastab õiguslikele nõuetele (õigusabi seaduse artiklid 9–11). Poolel võib olla õigus saada teisest õigusabi perekonnaõiguse menetlustes ja muudes seadusega sätestatud menetlustes, tingimusel, et ta vastab õiguslikele nõuetele (õigusabi seaduse artiklid 12–25). Kohtumenetluskulude tasumisest vabastamisega seotud küsimusi konkreetsete menetluste puhul, sealhulgas perekonnaõiguse menetluste puhul, reguleeritakse õigusabi seaduse artikli 13 lõikega 3. Erilist tähelepanu tuleb pöörata sätetele:

1. millega reguleeritakse teisese õigusabi andmist, ilma et määrataks kindlaks kõnealuse isiku rahaline seisund (õigusabi seaduse artikkel 15);
2. millega reguleeritakse teisese õigusabi saamise protsessi (õigusabi seaduse artiklid 16–18);
3. millega reguleeritakse teisese õigusabi andmise kohaldamisala (õigusabi seaduse artikkel 19) ning
4. millega reguleeritakse menetlusküsimusi ja muid õigusabi saamiseks olulisi küsimusi (õigusabi seaduse artiklid 20–25).

Samal ajal juhitakse poolte puhul, kes on kohtulõivude tasumisest alati vabastatud, tähelepanu kohtulõivude seaduse (*Zakon o sudskim pristojbama*) (NN nr 74/95, 57/96, 137/02, (26/03), 125/11, 112/12, 157/13, 110/15, 118/18 ja 51/23) artiklitele 10 ja 11.

13 Kas abielulahutuse, lahuselu või abielu kehtetuks tunnistamise otsuse saab edasi kaevata?

Lahutusega või abielu kehtetuks tunnistamisega seotud kohtuotsuse saab edasi kaevata. See õigus on menetluse käigus mõlemal poolel. Perekonnaseaduses ei ole sõnaselgelt reguleeritud edasikaebamist abieluvaidluste puhul. Pigem on artikli 346 sätetega teise võimalusena ette nähtud tsiviilkohtumenetluse seaduse (*Zakon o parničnom postupku*) (NN nr 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22, 114/22 ja 155/23) sätete kohaldamine.

Tsiviilkohtumenetluse seaduse artikliga 348 reguleeritakse kohtuotsuse kohta esitatavat edasikaebust, artikliga 378 aga kohtulahendi kohta esitatavat edasikaebust. Õiguskaitsevahenditega seoses on perekonnaseaduses sätestatud, et abieluvaidluste kohta teises kohtuastmes tehtud otsuste läbivaatamine ei ole lubatud (perekonnaseaduse artikkel 373).

14 Milline on abielulahutuse, lahuselu või abielu kehtetuks tunnistamise õigusliku tunnustuse taotlemise kord selles liikmesriigis, kui otsuse on teinud mõne teise liikmesriigi kohus?

Määruse (EL) 2019/1111 artikli 30 kohaselt tunnustatakse sellist otsust Horvaatias ilma erimenetluseta.

Erimenetluse järgimist ei nõuta ka liikmesriigi perekonnaseisuregistrite ajakohastamise puhul, mille aluseks on abielulahutust, lahuselu või abielu kehtetuks tunnistamist käsitlev teises liikmesriigis tehtud kohtuotsus, mida ei ole selle liikmesriigi õiguse kohaselt võimalik edasi kaevata.

15 Millisesse kohtusse peaksin pöörduma, kui soovin vaidlustada abielulahutuse, lahuselu või abielu kehtetuks tunnistamise otsuse tunnustamist, kui otsuse on teinud mõne teise liikmesriigi kohus? Milline on menetluse kord eespool nimetatud juhtudel?

Kohtuotsuse tunnustamise või mittetunnustamise taotlused (Brüsseli IIa määruse artikli 21 lõige 3) tuleb esitada kohaliku pädevusega esimese astme kohtule (*općinski sud*). Sellisel juhul kohaldatakse Brüsseli IIa määruse

III peatüki 2. jaos sätestatud menetlust.

Õiguskaitsevahend, st Brüsseli IIa määruse artikli 33 kohane edasikaebus, esitatakse teise astme (maakonna-)kohtule (*županijski sud*) otsuse teinud esimese astme kohtu kaudu (eespool nimetatud nimekirja kuuluv esimese astme kohus).

16 Millise riigi õigust lahutusmenetluses kohaldatakse, kui abikaasad ei ela selles liikmesriigis või on eri riikide kodanikud?

Kui abikaasad on teinud valiku abielu lahutamiseks kohaldatava õiguse suhtes, kohaldatakse ühte järgmistest: selle riigi õigust, kus on mõlema abikaasa alaline elukoht, kui kohaldatav õigus on valitud; selle riigi õigust, kus oli nende viimane ühine alaline elukoht, kui ühe abikaasa alaline elukoht on endiselt selles riigis; selle riigi õigust, mille kodanik vähemalt üks neist on, kui kohaldatav õigus on valitud; Horvaatia õigust (rahvusvahelise eraõiguse seaduse (*Zakon o međunarodnom privatnom pravu*) artikkel 36, NN nr 101/17 ja nr 67/23). Kui abikaasad ei valinud kohaldatavat õigust vastavalt rahvusvahelise eraõiguse seaduse artiklile 36, kohaldatakse lahutuse suhtes ühte järgmistest:

1. selle riigi õigust, kus on mõlema abikaasa alaline elukoht lahutusmenetluse algatamise ajal;
2. selle riigi õigust, kus oli nende viimane ühine alaline elukoht, kui ühe abikaasa alaline elukoht on endiselt selles riigis;
3. selle riigi õigust, mille kodanikud nad on lahutusmenetluse algatamise ajal;
4. Horvaatia õigust.

See veebileht on osa portaalist „[Teie Euroopa](#)“.

Sooviksime teilt [tagasisidet](#) selle kohta, kui kasulikuks peate sellel esitatud teavet.

Viimati uuendatud: 09/12/2024

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.